

DELEGATURA UOKiK w KATOWICACH

Katowice, dnia 13.10.2006r.

RKT-61-14/06/MI

DECYZJA Nr RKT – 70/2006

Stosownie do art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080; Dz.U. z 2006r. Nr 157, poz. 1119) i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 18, poz. 172; Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz. 68), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 29.12.2005r. postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko Strzeleckim Wodociągom i Kanalizacji Sp. z o.o., 47-100 Strzelce Opolskie, ul. Mickiewicza 10,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. Na podstawie art. 23c ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 23a ust. 1 tej ustawy **uznaje się za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów** bezprawne działania Strzeleckich Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Strzelcach Opolskich polegające na:

1. naruszeniu § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 127, poz. 886) poprzez zamieszczenie w treści zawieranych z konsumentami *umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* oraz *umów o zaopatrzenie w wodę*, postanowienia przewidującego, że odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie wskazanym na fakturze lub w książeczce opłat, oznaczającym: 18 dni od daty wystawienia faktury w siedzibie dostawcy;
2. zawieraniu z konsumentami *umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* oraz *umów o zaopatrzenie w wodę*, których treści stoją w sprzeczności z przepisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz.U. z 2006r. Nr 123, poz. 858) w ten sposób, że:
 - a. wbrew art. 6 ust. 3 pkt 2 tejże ustawy, stanowiącym o wymogu podawania informacji o sposobie i terminach wzajemnych rozliczeń, nie zawierają postanowień określających długość okresów rozliczeniowych;
 - b. wbrew art. 6 ust. 3 pkt 3 tejże ustawy nie zawierają wszystkich postanowień dotyczących praw i obowiązków stron umowy w zakresie dotyczącym obowiązków przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego odnośnie terminów udzielania informacji i odpowiedzi na pisemne i telefoniczne żądania, skargi i zażalenia konsumentów oraz terminów i trybu wnoszenia i rozpatrywania zgłaszanych przez konsumentów reklamacji dotyczących ilości i jakości świadczonych usług oraz wysokości opłat za usługi,

i nakazuje się zaniechanie ich stosowania.

- II. Na podstawie art. 23c ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w celu zapewnienia wykonania nakazu określonego w pkt I sentencji niniejszej decyzji, **określa się Strzeleckim Wodociągom i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Strzelcach Opolskich, środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów**, polegające na zamieszczeniu w treści wszystkich zawartych z konsumentami przed dniem 20.06.2006r. *umów o zaopatrzenie w wodę oraz umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*:
- postanowień regulujących termin płatności za pobrane usługi w sposób zgodny z § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 127, poz. 886),
 - postanowień informujących o długości okresów obrachunkowych, w jakich dokonywane są rozliczenia za pobrane usługi,
 - postanowień informujących o obowiązkach przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego w zakresie terminów udzielania informacji i odpowiedzi na pisemne i telefoniczne żądania, skargi i zażalenia konsumentów oraz terminów i trybu wnoszenia i rozpatrywania zgłaszanych przez konsumentów reklamacji dotyczących ilości i jakości świadczonych usług oraz wysokości opłat za usługi,
- w terminie 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.
- III. Na podstawie art. 72 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 75 tej ustawy, postanawia się obciążyć Strzeleckie Wodociągi i Kanalizację Sp. z o.o. z siedzibą w Strzelcach Opolskich kosztami przeprowadzonego postępowania i zobowiązać w/w przedsiębiorcę do zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty 61 PLN (słownie złotych: sześćdziesiąt jeden).

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej „Organem Antymonopolowym”) przeprowadzone zostało z urzędu postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy w związku z działalnością Strzeleckich Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Strzelcach Opolskich (zwanymi dalej „SWiK” lub „Spółką”) występuje naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 23a ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (zwaney też dalej „ustawą antymonopolową”). W toku przedmiotowego postępowania zbadano warunki umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zawieranych przez SWiK z konsumentami w oparciu o wykorzystywane w obrocie konsumenckim wzorce umowne. Ponieważ analiza treści w/w dokumentów dała podstawy do przyjęcia, że w przedmiotowej sprawie mogło dojść do naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w dniu 29.12.2005r. Postanowieniem Nr 1 wszczęte zostało z urzędu przeciwko SWiK postępowanie w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (karta nr 1). Przedsiębiorcy postawiono zarzuty naruszenia art. 23a ust. 1 w/w ustawy poprzez podejmowanie bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na zawieraniu z konsumentami umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, których treści mogą stać w sprzeczności z:

1. § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2002r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 26, poz. 257) w ten sposób, że zawierają zapis, zgodnie z którym odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną

- wodę i odprowadzone ścieki w terminie wskazanym na fakturze lub w książeczce opłat, oznaczającym: 18 dni od daty wystawienia faktury w siedzibie dostawcy;
2. przepisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. Nr 72, poz. 747 ze zm.) w ten sposób, że:
 - a. wbrew art. 6 ust. 3 pkt 2 tejże ustawy, stanowiącym o wymogu podawania informacji o sposobie i terminach wzajemnych rozliczeń, nie zawierają postanowień regulujących długość okresów rozliczeniowych;
 - b. wbrew art. 6 ust. 3 pkt 3 tejże ustawy nie zawierają wszystkich postanowień dotyczących praw i obowiązków stron umowy w zakresie dotyczącym obowiązków przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego odnośnie terminów udzielania informacji i odpowiedzi na pisemne i telefoniczne żądania, skargi i zażalenia konsumentów oraz terminów i trybu wnoszenia i rozpatrywania zgłaszanych przez konsumentów reklamacji dotyczących ilości i jakości świadczonych usług oraz wysokości opłat za usługi.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów SWiK podniosło, że faktury za pobrane przez konsumentów usługi wodociągowe i kanalizacyjne wystawiane są co do zasady przez dokonującego odczytu pracownika Spółki i doręczane bezpośrednio na miejscu odbiorcy. Jedynie w przypadku niezastania odbiorcy faktura jest przesyłana pocztą listem zwykłym, a termin nadania odnotowywany jest w książce nadawczej. Dodatkowo SWiK wskazało, że nawet w razie nieterminowego regulowania należności przez konsumentów, jeżeli wystąpią oni ze stosowną prośbą, nie są naliczane odsetki z tytułu opóźnienia w zapłacie (karta nr 35). SWiK podniosło również, iż sposób zgłaszania reklamacji oraz ich rozpatrywania, jak również długość okresów obrotowych określa szczegółowo *Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków* wprowadzony przez Radę Miejską w Strzelcach Opolskich uchwałą Nr LX/422/2002 z dnia 25.09.2002r. Zgodnie z § 28 *Regulaminu* odbiorca ma prawo zgłaszania reklamacji dotyczących ilości i jakości świadczonych usług oraz wysokości opłat za te usługi. Reklamacje wnosi się na piśmie, osobiście przez zainteresowanego w siedzibie przedsiębiorcy listem poleconym lub za pomocą poczty elektronicznej i są rozpatrywane przez Zarząd Przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwo jest zobowiązane do powiadomienia zainteresowanego o sposobie załatwienia reklamacji w terminie 14 dni od daty wpływu. Jednocześnie Spółka podała, iż w okresie od maja 2003 roku, tj. w okresie posługiwania się w obrocie konsumenckim wzorcami umownymi obowiązującymi w dacie wszczęcia przedmiotowego postępowania, nie wpłynęła do SWiK żadna reklamacja. Wskazała również, iż stosownie do § 14 *Regulaminu* ustalono jako minimalny jednomiesięczny okres obrotowy, a w rozliczeniach z konsumentami stosowany jest 2 – miesięczny okres rozliczeniowy, co jest wskazane każdorazowo na fakturze. SWiK podniosło ponadto, iż z treścią *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków* odbiorca zapoznaje się przed zawarciem umowy. Zgodnie z obowiązującą w Spółce procedurą zawierania umów, po dokonaniu odbioru technicznego przyłącza wodociągowego lub kanalizacyjnego, przyłączeniu go do sieci, wypełnieniu załącznika do umowy – *Warunków technicznych dostawy wody i odbioru ścieków* i zainstalowaniu wodomierza, odbiorca usług zapoznaje się z *Regulaminem dostarczania wody i odprowadzania ścieków*, po czym wypełniony zostaje formularz umowy na dostawę wody i odbiór ścieków lub umowy na dostawę wody (karta nr 36).

W toku postępowania Organ Antymonopolowy ustalił następujący stan faktyczny.

Strzeleckie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. z siedzibą w Strzelcach Opolskich jest przedsiębiorstwem wodociągowo – kanalizacyjnym w rozumieniu art. 2 pkt 4) ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Spółka działa na podstawie wpisu do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego

przez Sąd Rejonowy w Opolu pod numerem 0000131719, zgodnie z którym przedmiotem jej działalności jest działalność usługowa w zakresie rozprowadzania wody i odprowadzanie ścieków (karty nr 6-10). Działalność w powyższym zakresie SWiK prowadzi na terenie gminy Strzelce Opolskie oraz na terenie gminy Jemielnica.

W ramach prowadzonej działalności usługowej SWiK stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę zawiera z odbiorcami usług umowy, na podstawie których odbywa się dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków. Ustalono, że w dacie wszczęcia przedmiotowego postępowania Spółka w obrocie konsumenckim posługiwała się w powyższym zakresie wzorcem *Umowy nr ... o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* (karty nr 25-26 verte, 37-38 verte) oraz wzorcem *Umowy nr ... o zaopatrzenie w wodę* (karty nr 23-24 verte, 39-40). Przedmiotowe wzorce stosowane były przy zawieraniu umów z konsumentami w okresie od maja 2003 roku do dnia 20.06.2006r. (karta nr 5). Z ich wykorzystaniem zawartych zostało ogółem [...] umów, z czego [...] % stanowią umowy zawarte z konsumentami (karta nr 109). Na potwierdzenie, że powyżej wymienione wzorce umowne faktycznie stosowane były w obrocie, SWiK przedstawiło przykładowe, zawarte z ich wykorzystaniem z konsumentami umowy:

- *Umowę nr 110342 o zaopatrzenie w wodę z dnia 14.02.2006r.* (karty nr 41-43 verte);
- *Umowę nr 360165 o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków 13.02.2006r.* (karty nr 44-46 verte);
- *Umowę nr 260111 o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków z dnia 07.02.2006r.* (karty nr 47-49 verte);
- *Umowę nr 115313 o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków z dnia 07.10.2004r.* (karty nr 28-30 verte);
- *Umowę nr 340302 o zaopatrzenie w wodę* (karty nr 31-33 verte).

Ustalono, że w treści przedmiotowych umów w zakresie odnoszącym się do terminu płatności za pobrane usługi zawarte jest postanowienie przewidujące, że *Odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę w terminie wskazanym w fakturze, oznaczającym: a) 18 dni od daty wystawienia faktury w siedzibie dostawcy, b) 14 dni od daty wystawienia faktury u odbiorcy* (§ 11 ust. 1 umów o zaopatrzenie w wodę oraz umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków). Ustalono także, że umowy nie zawierają postanowień informujących o długości okresów obrotowych, w jakich dokonywane są rozliczenia z tytułu świadczonych usług. W ich treści brak jest również zapisów dotyczących obowiązków przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego w zakresie dotyczącym terminów udzielania informacji i odpowiedzi na pisemne i telefoniczne żądania, skargi i zażalenia konsumentów oraz terminów i trybu wnoszenia i rozpatrywania zgłaszanych przez konsumentów reklamacji dotyczących ilości i jakości świadczonych usług oraz wysokości opłat za usługi.

W toku przeprowadzonego postępowania ustalono, że dnia 20.06.2006r. SWiK wycofało z obrotu wzorce umowne, o których mowa powyżej (karta nr 174). W tym dniu Spółka wprowadziła do obrotu nowe, zmodyfikowane wzorce umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, a mianowicie:

- wzorec *Umowy nr ... o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków (umowa dla osób fizycznych)* (karty nr 177-178 verte);
- wzorec *Umowy nr ... o zaopatrzenie w wodę (umowa dla osób fizycznych)* (karty nr 181-182 verte);
- wzorec *Umowy nr ... o odprowadzanie ścieków (umowa dla osób fizycznych)* (karty nr 183-184 verte);
- wzorec *Umowy nr ... na odbiór ścieków opadowych i roztopowych* (karty nr 187-188 verte);

- wzorzec *Umowy nr ... na odbiór ścieków opadowych i roztopowych (kanalizacja ogólnospławna)* (karty nr 189-190).

SWiK przedłożyło także przykładowe umowy zawarte z konsumentami w oparciu o w/w wzory potwierdzające, iż zostały one faktycznie wprowadzone do obrotu konsumenckiego:

- *Umowę nr 111573 o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków z dnia 20.06.2006r.* (karty nr 191-192 verte);
- *Umowę nr 111556 o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków datowaną na dzień 16.06.2006r.* (karty nr 193-194 verte)
- *Umowę nr 111705 o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków datowaną na dzień 16.06.2006r.* (karty nr 195-196);
- *Umowę nr 410519 o zaopatrzenie w wodę z dnia 20.06.2006r.* (karty nr 197-198 verte);
- *Umowę nr 513873 o odprowadzanie ścieków z dnia 05.07.2006r.* (karty nr 199-200 verte);
- *Umowę nr 440206 o zaopatrzenie w wodę z dnia 21.06.2006r.* (karty nr 210-202 verte);
- *Umowę nr 440206 o zaopatrzenie w wodę z dnia 21.06.2006r.* (karty nr 205-206 verte).

Na podstawie analizy zapisów przedmiotowych umów ustalono, że do ich treści wprowadzone zostały następujące zmiany:

- W § 11 ust. 1 *umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, § 10 ust. 1 *umów o zaopatrzenie w wodę* oraz § 11 ust. 1 *umów o odprowadzanie ścieków* zamieszczono postanowienie przewidujące, że odbiorca usług dokonuje zapłaty należności wynikającej z faktury w terminie w niej wskazanym, który nie może być krótszy niż 14 dni od daty jej doręczenia;
- Do § 10 ust. 1, 3 i 4 *umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, *umów o zaopatrzenie w wodę* oraz *umów o odprowadzanie ścieków* wprowadzono zapisy w następującym brzmieniu: 1. *Odczyt wodomierza i/lub urządzenia pomiarowego dokonywany będzie w okresach nie dłuższych niż 6 miesięcy kalendarzowych.* 3. *W okresach, o których mowa w ust. 1 mogą być również pobierane opłaty z tytułu prognozowanego zużycia wody i/lub odprowadzanych ścieków.* 4. *Konieczność wnoszenia opłat na podstawie prognozowanego zużycia wody i/lub odprowadzonych ścieków następuje nie częściej niż co 1 miesiąc.*
- Ponadto w § 16 *umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, w § 17 *umów o zaopatrzenie w wodę* oraz w § 17 *umów o odprowadzanie ścieków* zamieszczono postanowienia o następującej treści: *Dostawca jest uprawniony do zgłaszania reklamacji dotyczących ilości i jakości świadczonych usług oraz wysokości należności za świadczone usługi. Reklamacje mogą być zgłaszane ustnie bądź pisemnie. W przypadku ustnego zgłoszenia reklamacji przyjmujący ją pracownik dostawcy sporządza pisemną notatkę. Dostawca rozpatruje zgłoszoną reklamację w terminie 14 dni od daty zgłoszenia i o jej wyniku zawiadamia odbiorcę pisemnie. W uzasadnionych przypadkach termin rozpoznania reklamacji może zostać przedłużony o dalsze 14 dni, o czym Dostawca informuje Odbiorcę pisemnie. Odbiorca jest uprawniony do zgłaszania ustnych, pisemnych bądź telefonicznych skarg lub żądań udzielenia informacji. W przypadku zgłoszenia ustnego lub telefonicznego przyjmujący ją pracownik Dostawcy sporządza pisemną notatkę. Dostawca jest zobowiązany do udzielenia odpowiedzi na zapytania i skargi w formie pisemnej w terminie 21 dni od dnia zgłoszenia.*

W piśmie datowanym na dzień 22 sierpnia 2006r. Spółka podała, iż w oparciu o w/w wzorce umowne zawarte zostały ogółem [...] umowy, z czego [...] umów zastąpiło umowy zawarte z konsumentami z wykorzystaniem wzorców umownych poprzednio znajdujących się w obrocie gospodarczym (karta nr 174).

W toku przeprowadzonego postępowania ustalono również, iż na obszarze działalności SWiK obowiązują następujące *Regulaminy dostarczania wody i odprowadzania ścieków*:

- *Regulamin. Zasady korzystania z usług w zakresie dostawy wody i odbioru ścieków oraz obowiązki wobec odbiorców usług* stanowiący załącznik do Uchwały Nr LX/422/02 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 25 września 2002r. w sprawie uchwalenia regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków w gminie Strzelce Opolskie (karty nr 17-22);
- *Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków* stanowiący załącznik do Uchwały Nr XII/70/03 Rady Gminy Jemielnica z dnia 6 października 2006r. (www.bip.jemielnica.pl).

W związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków¹ Rady Gmin objętych terytorialnym zasięgiem działalności Spółki uchwaliły nowe *Regulaminy dostarczania wody i odprowadzania ścieków*. Są to: *Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków* wprowadzony Uchwałą Nr XLI/375/05 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 29 grudnia 2005r. (karty nr 131-144) oraz *Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków* wprowadzony na mocy Uchwały Nr XXXII/201/05 Rady Gminy Jemielnica z dnia 2 grudnia 2005r. (karty nr 147-154). Nie weszły one jednak w życie z uwagi na zamiar ich zaskarżenia przez Wojewodę Opolskiego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w celu stwierdzenia ich nieważności (karta nr 158).

W toku przeprowadzonego postępowania ustalono również, że *Regulaminy dostarczania wody i odprowadzania ścieków* nie stanowią załączników do zawieranych z konsumentami przez SWiK umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. Jak podała Spółka, konsumenci zapoznają się z treścią *Regulaminu* przed podpisaniem umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. Ponadto tekst *Regulaminów* jest dostępny do wglądu w każdym czasie w siedzibie Spółki, a także w Urzędzie Miejskim (karta nr 109).

Organ Antymonopolowy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w art. 23a ust. 2 stanowi, że za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące w zbiorowe interesy konsumentów. Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców. Tworząc katalog działań naruszających zbiorowe interesy konsumentów ustawodawca posłużył się terminem „w szczególności”, co oznacza, że ma on charakter przykładowy. Zamiarem ustawodawcy było uznanie za praktykę działań, które naruszyły przepisy innych aktów prawnych.

Aby określone zachowanie mogło zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek:

- zachowanie przedsiębiorcy musi nosić znamiona bezprawności,
- zachowanie powyższe musi godzić w zbiorowe interesy konsumentów.

Pierwsza przesłanka zostaje spełniona, gdy przedsiębiorca podejmuje działania sprzeczne z prawem lub, gdy nie dopełnia ciążącego na nim obowiązku. Druga przesłanka niezbędna do

¹ Ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 85, poz. 729).

stwierdzenia praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów jest natomiast spełniona wówczas, gdy dane działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów jako zbiorowości. Ustawa antymonopolowa w odniesieniu do konsumentów chroni bowiem ich interesy jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym; znajduje zastosowanie wówczas, gdy określone zachowanie dotyka nieokreślonej z góry liczby podmiotów.

Stosownie do przepisu art. 4 pkt 11 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ilekroć w ustawie jest mowa o *konsumencie*, należy przez to rozumieć konsumenta w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 ze zm.). Stosowną definicję w tym zakresie zawiera przepis art. 22¹ K.c., zgodnie z którym *za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową*.

I.1. W przedmiotowej sprawie Strzeleckim Wodociągom i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Strzelcach Opolskich postawiono zarzut podejmowania bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów określonych w art. 23a ust. 1 ustawy antymonopolowej, polegających na zamieszczeniu w treści zawieranych z konsumentami umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków postanowienia, zgodnie z którym odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie wskazanym na fakturze lub w książeczce opłat, oznaczającym: 18 dni od daty wystawienia faktury w siedzibie dostawcy, co stanowiło naruszenie § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2002r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 26, poz. 257), jakie obowiązywało w dacie wszczęcia przedmiotowego postępowania. Z uwagi na fakt, że brzmienie tego przepisu uległo zmianie w związku z wejściem w życie w dniu 16 sierpnia 2006r. rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006r. o tożsamej nazwie o tożsamym zakresie regulacji (Dz.U. Nr 127, poz. 886), zakwestionowany warunek umowy należy rozpatryć w świetle aktualnie obowiązujących przepisów regulujących warunki płatności za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków wprowadzonych w/w rozporządzeniem. Należy podkreślić, że Rozporządzenie Ministra Budownictwa w sprawie określania taryf (...) zastąpiło poprzednio obowiązujące w tym zakresie rozporządzenie Ministra Infrastruktury i ma na celu kontynuację unormowania zawartego w tym akcie prawnym między innymi w zakresie warunków prowadzenia rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Obydwa rozporządzenia regulują kwestię związane z terminami płatności za usługi wodociągowe i kanalizacyjne, a § 17 ust. 1 obecnie obowiązującego rozporządzenia jest odzwierciedleniem i normuje ten sam zakres, co § 17 ust. 1 poprzednio obowiązującego rozporządzenia.

Dla stwierdzenia, że doszło do naruszenia art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w pierwszej kolejności zachodzi konieczność wykazania, że działanie przedsiębiorcy będące przedmiotem powyższego zarzutu nosi znamiona bezprawności.

Aktem prawnym określającym zasady i warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzania ścieków jest ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Zgodnie z art. 6 ust. 1 tej ustawy dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków odbywa się na podstawie pisemnej umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawartej między przedsiębiorstwem wodociągowo – kanalizacyjnym a odbiorcą usług. Umowa, o której mowa powyżej, zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę zawierać powinna m.in. postanowienia dotyczące *sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń*. Szczegółowe uregulowania odnośnie przedmiotowych kwestii zawarte są natomiast w wydawanym przez ministra właściwego do spraw gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej na

podstawie art. 27 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę rozporządzeniu wykonawczym do w/w ustawy określającym warunki prowadzenia rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.

Aktualnie obowiązującym aktem prawnym określającym warunki prowadzenie rozliczeń z tytułu dostarczania wody i odprowadzania ścieków jest rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 127, poz. 886), które weszło w życie w dniu 16 sierpnia 2006r. Przepis zawarty w § 17 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi, iż *Odbiorca usług dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie określonym w fakturze, który nie może być krótszy niż 14 dni od daty jej wysłania lub dostarczenia w inny sposób.* W dacie wszczęcia przedmiotowego postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów obowiązywało natomiast w powyższym zakresie rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2002r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 26, poz. 257). § 17 ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia przewidywał, że *Odbiorca usług dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie określonym w fakturze, który nie może być krótszy niż 14 dni od daty jej dostarczenia.*

Stosownie do § 17 ust. 1 aktualnie obowiązującego rozporządzenia w sprawie określania taryf, termin zapłaty za usługi z zakresu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków określony w fakturze powinien wynosić co najmniej 14 dni licząc od dnia jej „wysłania lub dostarczenia w inny sposób” konsumentowi. Minimalny obowiązek, jaki przepis ten nakłada na przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne to wysłanie faktury konsumentowi nie później niż na 14 dni przed terminem płatności wskazanym w rachunku. W zawieranych z konsumentami *umowach o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* SWiK posługuje się postanowieniem przewidującym, iż *Odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie wskazanym na fakturze lub książeczce opłat, oznaczającym: 18 dni od daty wystawienia faktury w siedzibie dostawcy.* Przedmiotowe postanowienie umowne nakłada na konsumentów obowiązek uregulowania należności w terminie określonym w fakturze niezależnie od tego, kiedy zostanie im ona wysłana lub doręczona. Jednocześnie z treści umowy nie wynika, w jakim terminie przedsiębiorca zobowiązuje się wysyłać faktury konsumentom. Rozwiązanie przyjęte w analizowanym postanowieniu umów o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków daje zatem przedsiębiorcy prawo do wysyłania rachunków w dowolnym czasie, skutkiem czego uprawnienia konsumentów wynikające z rozporządzenia w sprawie określania taryf mogą nie być respektowane. W/w zapis umowy nie gwarantuje bowiem, że dostawca usług wyśle (lub doręczy w inny sposób) fakturę w terminie wynikającym z rozporządzenia w sprawie określania taryf. Na jego podstawie faktura może zostać przesłana konsumentowi w terminie późniejszym niż 14 dni przed datą płatności podaną na rachunku, co świadczy o tym, że posługiwanie się w treści zawieranych umów kwestionowanym postanowieniem umownym nosi znamiona bezprawności.

Analizując treść zakwestionowanego postanowienia umownego z punktu widzenia § 17 ust. 1 poprzednio obowiązującego rozporządzenia w sprawie określania taryf należy stwierdzić, iż brzmienie tego przepisu również nie znajdowało odzwierciedlenia w zawieranych z konsumentami umowach o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków. Przepis ten zobowiązywał bowiem dostawcę usług wodociągowych i kanalizacyjnych do dostarczania faktur konsumentom w terminie 14 dni przed datą płatności. Natomiast zapis umowny regulujący termin płatności należności stanowi, że odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie 18 dni od daty wystawienia faktury w siedzibie dostawcy. Nie zapewniał zatem, że konsument otrzyma rachunek w odpowiednim czasie, co

świadczy o bezprawności tego postanowienia umownego również z punktu widzenia poprzednio obowiązujących przepisów.

W analizowanym przypadku przedsiębiorca samodzielnie ustala datę, od której rozpoczyna się bieg terminu na uiszczenie należności przez konsumenta, jak również sam decyduje o dacie wysłania (doręczenia) faktury konsumentowi. W dużej mierze od przedsiębiorcy zależy zatem, jaki czas będzie przysługiwał konsumentom na uiszczenie należności. Może zaistnieć sytuacja, że w wyniku wysłania faktury w terminie późniejszym niż 14 dni przed datą płatności, przysługujący konsumentom czas na uiszczenie należności będzie na tyle krótki, że konsument nawet przy dochowaniu należytej staranności nie będzie w stanie uiścić należności w terminie podanym na rachunku. W skrajnych przypadkach faktura może zostać doręczona konsumentom nawet po terminie płatności. Należy w omawianym kontekście zwrócić uwagę na okoliczność, iż zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 454 § 1 Kodeksu cywilnego, za datę dokonania zapłaty uważa się datę wpływu środków na rachunek bankowy przedsiębiorcy. Część konsumentów uiszczając należność za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki dokonuje wpłaty w placówkach bankowych lub pocztowych, co wiąże się z tym, iż od momentu dokonania wpłaty do momentu uznania rachunku bankowego dostawcy usług upływa określony okres czasu związany z realizacją polecenia przelewu. Powyższe okoliczności dodatkowo przemawiają za tym, aby tryb doręczenia faktury oraz termin na uiszczenie należności został uregulowany w umowie w taki sposób, aby zapewnić, że faktura zostanie wysłana konsumentowi w terminie 14 dni przed datą płatności. Wówczas dokonując zapłaty na pocście lub w banku, konsument będzie w stanie dochować terminu wskazanego na fakturze. Te same argumenty pozostają również aktualne w odniesieniu do analizy kwestionowanego zapisu w świetle poprzednio obowiązującego rozporządzenia w sprawie określania taryf.

Mając powyższe na uwadze uznać należy, iż przepisy dotyczące terminu zapłaty należności za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki zawarte w § 17 ust. 1 zarówno aktualnie, jak i poprzednio obowiązującego rozporządzenia w sprawie określania taryf, nie znajdują odzwierciedlenia w brzmieniu zakwestionowanego postanowienia *umów o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków*. Działanie SWiK polegające na stosowaniu w zawieranych z konsumentami umowach zapisu przewidującego, iż odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie wskazanym na fakturze lub w książeczce opłat, oznaczającym: 18 dni od daty wystawienia faktury w siedzibie dostawcy, obarczone jest zatem cechą bezprawności w rozumieniu art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Przedmiotowy zapis umowny nie gwarantuje bowiem konsumentom co najmniej wysłania faktury przez usługodawcę na 14 dni przed terminem płatności. Powyższe okoliczności wskazują na to, iż została spełniona pierwsza z przesłanek (bezprawność zachowania przedsiębiorcy) niezbędnych do wykazania, iż SWiK stosuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Należy podnieść również, iż zakwestionowane w toku niniejszego postępowania zachowanie przedsiębiorcy nosi znamiona bezprawności niezależnie od tego, jak w praktyce odbywa się doręczanie faktur konsumentom. Bez znaczenia dla oceny, czy w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia § 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie określania taryf pozostaje okoliczność, czy w rzeczywistości faktury wystawiane w siedzibie Spółki wysyłane są odbiorcom w odpowiednim czasie. Mając bowiem na względzie, iż na podstawie umowy Spółka może arbitralnie ustalać termin, w którym dokonywać będzie wysyłki faktur nie można w żadnym wypadku wykluczyć sytuacji, że nastąpi to z naruszeniem obowiązujących przepisów prawa. Dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy nie jest zatem istotne to, jak w rzeczywistości postępuje przedsiębiorca i czy wysyłanie faktur odbywa się zgodnie z prawem. Istotne jest, iż w oparciu o treść zawieranych w obrocie konsumenckim umów dostawca zastrzega sobie możliwość działania z naruszeniem obowiązujących przepisów prawa, w wyniku czego zagrożone są interesów najsłabszej grupy uczestników rynku, jakimi są konsumenci. Dla bytu

praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów nie jest konieczne bowiem wystąpienie na rynku skutków działań sprzecznych z przepisami prawa; już sama możliwość ich wystąpienia uzasadnia uruchomienie ustawowych sankcji przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów. Wynika to wprost z treści art. 1 ust. 2 tejże ustawy, zgodnie z którym jej reżimowi podlegają nie tylko praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, które wywoływały lub aktualnie wywołują skutki na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, ale również praktyki, które choćby tylko hipotetycznie mogą wywoływać takie skutki.

Powyżej wykazano, że kwestionowane zachowanie SWiK jest zachowaniem bezprawnym. Dla stwierdzenia, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy doszło do naruszenia art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, konieczne jest w dalszej kolejności dowiedzenie, że działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów.

Rozpatrując przedmiotową kwestię należy podnieść, że z brzmienia zakwestionowanego w ramach rozpatrywanego zarzutu postanowienia umownego wynika, iż wyłącznie w gestii SWiK pozostaje kwestia daty wysłania rachunku konsumentowi. Jest to o tyle istotne, że termin wysłania faktury ma bezpośrednie przełożenie na to, jaki czas będzie przysługiwał konsumentom na dokonanie płatności. W umowach brak jest natomiast jakichkolwiek gwarancji dla konsumentów, że wysyłka faktur nastąpi w terminie co najmniej 14 dni przed datą płatności. Okoliczność, iż na podstawie umowy to przedsiębiorca ustala początek biegu terminu na zapłacenie należności (w momencie wystawienia faktury w siedzibie dostawcy) świadczy o tym, że w przedmiotowej sprawie zagrożone są ekonomiczne interesy konsumentów. Działanie przedsiębiorcy może bowiem doprowadzić do sytuacji, iż konsumenci, nie z własnej winy, nie będą w stanie terminowo wywiązać się z obowiązku płatności na rzecz dostawcy. To z kolei wiąże się z możliwością obciążenia ich odsetkami ustawowymi za opóźnienie w zapłacie; zgodnie z treścią analizowanych umów w przypadku niedotrzymania terminów płatności określonych w fakturze dostawca będzie obciążał odbiorcę odsetkami ustawowymi. Wprowadzenie do treści umów postanowienia przewidującego, że termin płatności upływa w 18 dniu od daty wystawienia faktury może prowadzić zatem do obciążenia konsumentów nieuzasadnionymi odsetkami za zwłokę w płatności w przypadku, gdy nie uiszczą zapłaty w terminie, a faktura wysłana zostanie w terminie późniejszym niż 14 dni przed datą wskazaną na rachunku. Bezpośrednią konsekwencją posługiwania się w treści zawieranych umów kwestionowanym postanowieniem jest zatem możliwość powstania po stronie konsumentów negatywnych skutków o charakterze finansowym. Opisana praktyka SWiK godzi zatem w ekonomiczne interesy konsumentów.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, iż praktyka SWiK polegająca na zamieszczeniu w umowach zawieranych z konsumentami postanowienia, zgodnie z którym usługobiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzane ścieki w terminie wskazanym na fakturze lub książeczce opłat, oznaczającym: 18 dni od daty wystawienia faktury nosi znamiona bezprawności oraz godzi w interesy konsumentów.

I.2.a. W przedmiotowej sprawie Strzeleckim Wodociągom i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Strzelcach Opolskich postawiono zarzut podejmowania bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów określonych w art. 23a ust. 1 ustawy antymonopolowej, polegających na zawieraniu z konsumentami umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, których treści mogą stać w sprzeczności z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy zbiorowym zaopatrzeniu w wodę w ten sposób, iż nie zawierają postanowień określających długość okresów rozliczeniowych.

Aby stwierdzić, że przedsiębiorca stosuje praktykę opisaną w art. 23a ust. 1 ustawy antymonopolowej, należy wykazać, że kwestionowane zachowanie przedsiębiorcy jest bezprawne. Jak już podniesiono powyżej, umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie

ścieków, zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę zawierać powinna m.in. postanowienia dotyczące *sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń*. Postanowienia dotyczące przedmiotowych kwestii zawarte są w *Regulaminach dostarczania wody i odprowadzania ścieków*, które – stosownie do art. 19 ust. 1 pkt 3) ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę – określają prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego oraz odbiorców usług w zakresie *sposobu rozliczeń w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach*. Zgodnie z w/w przepisem stosowne postanowienia w tym zakresie zamieszczono w treści *Regulaminów* obowiązujących na obszarze działalności SWiK. I tak, § 14 *Regulaminu* obowiązującego w gminie Strzelce Opolskie przewiduje, że *Ustala się jako minimalny jednomiesięczny okres rozliczeniowy pomiędzy Przedsiębiorstwem a odbiorcą*. Analogiczny zapis zawarty w § 17 *Regulaminu* obowiązującego na terenie gminy Jemielnica stanowi, że *Ustala się jednomiesięczny okres obrachunkowy. W uzasadnionych, określonych w umowie przypadkach opłaty od Odbiorców mogą być pobierane co dwa miesiące lub raz na kwartał*. Stosowne postanowienia odnośnie przedmiotowych zagadnień zawierają również nowo uchwalone przez Rady w/w Gmin *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków* (które nie mają jednak jeszcze mocy obowiązującej). § 18 pkt 1) *Regulaminów* uchwalonych przez Rady Gmin Strzelce Opolskie i Jemielnica stanowi, że *Strony Określają w umowie okres obrachunkowy*. Ponadto, § 2 pkt 7 tych *Regulaminów* przewiduje, że pod pojęciem „okresu obrachunkowego” należy rozumieć *okres rozliczeń za usługi dostawy wody i odprowadzania ścieków określony w umowie*.

SWiK posługuje się w obrocie z konsumentami wzorcami umów o świadczenie usług z zakresu dostaw wody i odbioru ścieków. Wzorce umowne, które są przeznaczone do wykorzystania przy zawieraniu umów z konsumentami wiążą natomiast odbiorcę indywidualnego – konsumenta na zasadach określonych w art. 384 – 385³ Kodeksu Cywilnego. W obrocie konsumenckim zachodzi zatem konieczność doręczenia wzorca umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków wraz z odpowiednimi postanowieniami *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków*. Pogląd taki uwarunkowany art. 384 § 1 i 2 Kodeksu cywilnego znajduje oparcie w konieczności zapewnienia konsumentowi możliwości zapoznania się ze wszystkimi warunkami umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, do jakiej zamierza przystąpić, w celu maksymalnego zabezpieczenia jego interesów. Jeżeli zatem *Regulaminu* w zakresie odnoszącym się do warunków i terminów prowadzenia rozliczeń między dostawcą a odbiorcą usług precyzują długość obowiązujących odbiorców i Spółkę okresów obrachunkowych, przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne, mając na uwadze wymagania zawarte art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, powinno doprecyzować przedmiotowe kwestie w treści umowy zgodnie z postanowieniami *Regulaminów*.

W zawieranych z konsumentami przez SWiK na podstawie wzorców umowach o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nie zamieszczono postanowień określających okresy rozrachunkowe. Jest to równoznaczne z tym, że w treści zawieranych przez Spółkę umów brak jest pełnej informacji o wszystkich, wynikających z *Regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków* elementach umowy dotyczących sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń. Zaniechanie zamieszczenia w treści umów postanowień określających długość okresów, w jakich wystawiane są faktury za pobrane usługi jest zatem działaniem bezprawnym i stanowi przejaw naruszenia art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę. Skoro bowiem w/w przepis zobowiązuje przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne do wprowadzenia do treści umów postanowień dotyczących terminów wzajemnych rozliczeń, a stosowne regulacje w tym zakresie odnoszące się do długości okresów rozliczeniowych zawarte są w *Regulaminach dostarczania wody i odprowadzania ścieków*, to przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne, mając na względzie treść art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, jak również wymagania zawarte w art. 384 § 1 i 2

K.c., powinno doprecyzować przedmiotowe kwestie w zawieranych z konsumentami umowach. Jest to tym bardziej oczywiste, jeżeli postanowienia *Regulaminów* (które wiążą dostawcę usług wodociągowych i kanalizacyjnych na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę) przewidują wprost, że umowa ma określać okresy obrachunkowe, tak jak ma to miejsce w przypadku *Regulaminów* nowo uchwalonych przez Rady Gmin Strzelce Opolskie i Jemielnica. Z powyższego wynika, iż zaniechanie zamieszczenia w umowach postanowień określających wiążące odbiorców okresy obrachunkowe jest działaniem bezprawnym i stanowi przejaw naruszenia art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę. Spełniona została zatem pierwsza przesłanka niezbędna do stwierdzenia stosowania przez SWiK praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Zaniechanie zamieszczenia w umowach przedmiotowych regulacji powoduje, że konsument w chwili zawierania umowy, jak i w trakcie jej realizacji nie jest w stanie ustalić na jej podstawie, w jakich terminach (okresach czasu) wystawiane będą faktury za świadczone usługi oraz związane z nimi odczyty wskazań wodomierza. Dostawca usług może w związku z tym w sposób arbitralny ustalać długość cykli obrachunkowych, w których następują rozliczenia usług i związane z nimi odczyty urządzeń pomiarowych. Prowadzi to po stronie konsumentów do niepewności obrotu gospodarczego i ogranicza swobodę w zakresie gospodarowania środkami pieniężnymi w dłuższym okresie czasu. Zamieszczenie w umowie odpowiednich zapisów odnoszących się do terminów dokonywanych rozliczeń spowoduje, że konsument otrzyma gwarancję regularności cykli rozliczeniowych, dzięki czemu będzie w stanie podporządkować im dokonywane wydatki i w odpowiednim czasie zabezpieczyć środki finansowe na pokrycie należności z tytułu dostaw wody i odprowadzania ścieków. Brak w treści umowy odpowiednich postanowień dotyczących okresów rozrachunkowych nie jest zatem dla konsumentów bez znaczenia i godzi w ich interesy rozumiane jako prawo do otrzymania pełnej informacji o wszystkich elementach stosunku zobowiązaniowego, które dotyczą tak zasadniczych z punktu widzenia należytego wykonania umowy kwestii, jak warunki wzajemnych rozliczeń pomiędzy konsumentem a dostawcą usług. Dysproporcja pomiędzy wiedzą, jaką posiada w tym względzie przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne a wiedzą, jaką posiada konsument może wywołać po stronie tych drugich wyżej opisane, negatywne skutki. Dlatego uznać należy, że zachowanie SWiK wiąże się z naruszeniem interesów konsumentów.

I.2.b. Kolejną praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, której stosowanie zarzucono SWiK w przedmiotowym postępowaniu, jest zawieranie z konsumentami umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, których treści mogą stać w sprzeczności z art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy o zbiorowym odprowadzaniu ścieków w ten sposób, iż nie określają wszystkich praw i obowiązków stron umowy w zakresie dotyczącym obowiązków przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego odnośnie terminów udzielania informacji i odpowiedzi na pisemne i telefoniczne żądania, skargi i zażalenia konsumentów oraz terminów i trybu wnoszenia i rozpatrywania zgłaszanych przez konsumentów reklamacji dotyczących ilości i jakości świadczonych usług oraz wysokości opłat za usługi, co może stanowić naruszenie art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Stosownie do art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zawierać powinna postanowienia dotyczące *praw i obowiązków stron umowy*. Prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego oraz odbiorców usług określa między innymi *Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków* obowiązujący na terenie danej gminy. Stosownie do art. 19 ust. 2 pkt 7) w/w ustawy *Regulamin* określa prawa i obowiązki dostawcy i odbiorcy usług wodociągowych i kanalizacyjnych w zakresie standardów obsługi odbiorców usług, a w szczególności sposobów załatwiania reklamacji.

Zgodnie z z § 28 ust. 1 – 3 *Regulaminu* obowiązującego w Gminie Strzelce Opolskie oraz stosownie do § 31 ust. 1 – 3 *Regulaminu* obowiązującego w Gminie Jemielnica, *Odbiorca usług ma prawo zgłaszania reklamacji dotyczących ilości i jakości świadczonych usług oraz wysokości opłat za usługi. Reklamacje, o których mowa w ust. 1 wnoszone są na piśmie osobiście przez zainteresowanego w siedzibie przedsiębiorstwa, listem poleconym lub za pomocą poczty elektronicznej i rozpatrywane są przez zarząd przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne zobowiązane jest do powiadomienia zainteresowanego o sposobie załatwienia reklamacji w terminie 14 dni od daty wpływu. Co do obowiązków dostawcy w zakresie udzielania odpowiedzi na skargi i zażalenia odbiorców, § 26 *Regulaminu* obowiązującego w Strzelcach Opolskich stanowi, że Jeżeli strony nie ustaliły w umowie o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków inaczej, udzielanie informacji i odpowiedzi na żądanie odbiorców następuje w ciągu: 7 dni – na pisemne żądanie usunięcia przerw i zakłóceń w świadczeniu usług, 14 dni – na pisemne i telefoniczne skargi i zażalenia wymagające przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego. Analogiczny zapis zawarty w § 29 *Regulaminu* obowiązującego w gminie Jemielnica przewiduje, że Jeżeli strony nie ustaliły w umowie o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków inaczej, obowiązują następujące wymagania w zakresie udzielania informacji i odpowiedzi, w związku z niedotrzymaniem ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków: udzielenie informacji na żądanie odbiorców następuje w ciągu a) 12 godzin – na telefoniczne żądanie określenia przewidywanego terminu usunięcia przerw i zakłóceń w świadczeniu usług; b) 7 dni – na pisemne żądanie usunięcia przerw i zakłóceń, o których mowa w pkt a; c) 14 dni – na pisemne i telefoniczne skargi i zażalenia, wymagające przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.*

Kwestie związane ze standardami rozpatrywania reklamacji unormowane zostały również w treści *Regulaminów* dostarczania wody i doprowadzania ścieków nowo uchwalonych przez Rady Gmin objętych terytorialnym zasięgiem działalności SWiK. W § 33 ust. 2 przewidują one, że *Przedsiębiorstwo rozpatruje zgłoszoną relację w terminie 14 dni od daty zgłoszenia. W uzasadnionych przypadkach termin ten może zostać przedłużony o dalsze 14 dni, o czym Przedsiębiorstwo winno pisemnie poinformować Odbiorcę.*

W treści zawieranych z konsumentami umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków SWiK nie zamieściło postanowień dotyczących obowiązków przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego w zakresie terminów udzielania informacji i odpowiedzi na pisemne i telefoniczne żądania, skargi i zażalenia konsumentów oraz terminów i trybu wnoszenia i rozpatrywania zgłaszanych przez konsumentów reklamacji dotyczących ilości i jakości świadczonych usług oraz wysokości opłat za usługi, które wynikają z postanowień obowiązujących na obszarze działalności *Spółki Regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków*. W obrocie konsumenckim zachodzi natomiast, jak już podniesiono, potrzeba doręczenia wzorca umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków wraz z odpowiednimi postanowieniami *Regulaminu*, co wynika, z uwarunkowanej przez art. 384 § 1 i 2 Kodeksu cywilnego konieczności zapewnienia konsumentowi możliwości zapoznania się ze wszystkimi warunkami umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, do jakiej zamierza przystąpić w celu maksymalnego zabezpieczenia jego interesów. Jeżeli zatem *Regulamin* zawiera postanowienia dotyczące obowiązków dostawcy w zakresie sposobów załatwiania reklamacji oraz reagowania na pisemne i telefoniczne skargi i zażalenia odbiorców, przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne, mając na uwadze wymagania zawarte art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, powinno doprecyzować przedmiotowe kwestie w treści umowy. Niezamieszczenie w treści umów kwestii związanych ze standardami załatwiania reklamacji i skarg składanych zgłaszanych przez konsumentów jest równoznaczne z tym, że umowy nie informują konsumentów o wszystkich, wynikających z *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków*, prawach i obowiązkach stron umowy.

Zaniechanie zamieszczenia w umowie przedmiotowych postanowień jest zatem działaniem bezprawnym i stanowi przejaw naruszenia art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę. Spełniona została zatem pierwsza przesłanka niezbędna do stwierdzenia stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Zaniechanie objęcia treścią umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków postanowień dotyczących standardów i terminów udzielania informacji na pisemne i telefoniczne żądania, skargi i zażalenia konsumentów oraz terminów i trybu wnoszenia i rozpatrywania zgłaszanych przez konsumentów reklamacji dotyczących ilości i jakości świadczonych usług oraz wysokości opłat za usługi spowodować może po stronie konsumentów negatywne konsekwencje wynikające z faktu, że nie są oni w stanie ustalić, jakie konkretnie obowiązki ciążyą w tym zakresie na profesjonaliscie. Nieświadomość co do istnienia określonych wymogów załatwiania reklamacji i udzielania odpowiedzi na skargi i zażalenia odbiorców może spowodować, że konsumenci nie będą korzystać ze swoich uprawnień w tym zakresie, jak również że nie będą wymagać od przedsiębiorcy określonego zachowania, gdy ten nie wykona spoczywających na nim obowiązków. Wprowadzenie do treści umów zapisów informujących, w jakie standardy obowiązują w zakresie udzielania informacji na pisemne i telefoniczne żądania, skargi i zażalenia konsumentów oraz składania i rozpatrywania reklamacji dotyczących ilości i jakości świadczonych usług oraz wysokości opłat za usługi, przyczyni się zatem do stworzenia konsumentom odpowiednich warunków dochodzenia ich roszczeń, co jest tym bardziej istotne, iż w przedmiotowej sprawie są oni słabszymi stronami umów o charakterze adhezyjnym zawieranych z monopolistą.

Jak wykazano powyżej zachowania SWiK zakwestionowane w pkt I niniejszej decyzji, a polegające na:

- stosowaniu w treści zawieranych z konsumentami umów postanowienia, zgodnie z którym odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki w terminie wskazanym na fakturze lub w książeczce opłat, oznaczającym: 18 dni od daty wystawienia faktury w siedzibie dostawcy,
- niezamieszczeniu w treści zawieranych z konsumentami umów postanowień określających długość okresów rozliczeniowych;
- niezamieszczeniu w treści zawieranych z konsumentami umów postanowień informujących o obowiązkach przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego odnośnie terminów udzielania informacji i odpowiedzi na pisemne i telefoniczne żądania, skargi i zażalenia konsumentów oraz terminów i trybu wnoszenia i rozpatrywania zgłaszanych przez konsumentów reklamacji dotyczących ilości i jakości świadczonych usług oraz wysokości opłat za usługi,

obarczone są cechą bezprawności, gdyż stoją w sprzeczności z – odpowiednio – § 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie określania taryf oraz art. 6 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę. Opisane praktyki godzą również w interesy konsumentów rozumiane jako prawo do otrzymania pełnej, wyczerpującej i prawdziwej informacji na temat wszystkich warunków umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków tak, aby konsumenci mogli w pełni korzystać ze swoich praw, wykonywać obowiązki bez narażania się na sankcje, a także wymagać od dostawcy usług odpowiednich standardów zachowania. Umowy zawierane przez przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne powinny w sposób prawidłowy regulować wszelkie aspekty ich współpracy z konsumentami. Przejawiać się to powinno w ukształtowaniu wzajemnych relacji w sposób pełny (bez pominięcia wszystkich kwestii wymagających regulacji), równoprawny tj. gwarantujący obu stronom umowy realizację ich słusznym interesów oraz zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Zaniechanie wprowadzenia do umów odpowiednich klauzul dotyczących wzajemnych rozliczeń oraz praw i obowiązków stron umowy oraz zamieszczenie w umowach postanowień umożliwiających dostawcy postępowanie

niezgodne z prawem, sytuuje umowę jako jednostronnie korzystną i godzącą w interesy najsłabszych uczestników rynku, jakimi są konsumenci. Należy podkreślić, iż z faktu istnienia utrudnień w zapoznaniu się z całokształtem uprawnień odbiorcy wynikających z zawartej umowy o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków wynika, iż z powodu niepełnej ich znajomości z przyczyn leżących po stronie przedsiębiorcy, uciążliwe, a nawet niemożliwe może okazać się dochodzenie przez konsumenta jego praw. Niepodawanie kompletnej informacji o warunkach wzajemnych rozliczeń, a także o obowiązkach przedsiębiorcy, może doprowadzić do niekorzystania przez konsumentów z przysługujących im uprawnień, jak również do nieegzekwowania od dostawcy usług zachowań, które na profesjonalistę wymuszają przepisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz postanowienia *Regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków*. Z kolei stosowanie w umowach bezprawnych zapisów dotyczących terminu płatności spowodować może po stronie konsumentów wymierne negatywne skutki finansowe.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy dowiedziono zatem, że analizowane zachowania Strzeleckich Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. są bezprawne oraz godzą w interesy konsumentów. W celu stwierdzenia stosowania przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, konieczne jest w dalszej kolejności wykazanie, że zachowania te godzą w interesy konsumentów jako zbiorowości.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów określa zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów konsumentów oraz reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, co wynika z treści art. 1 ust. 1 i 2 tej ustawy. Zbiorowy interes konsumentów dotyczy nieokreślonego ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce wtedy, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku oraz wtedy, gdy działania te wywołują inne niekorzystne zjawiska. Ustawa antymonopolowa w odniesieniu do konsumentów chroni zatem ich interesy jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym. W przedmiotowej sprawie opisane działania SWiK dotyczą zbiorowego interesu konsumentów, gdyż skierowane są do nieokreślonego kręgu konsumentów, których nie sposób jednoznacznie zidentyfikować. Antykonsumenckie ostrze stosowanych praktyk wymierzone jest bowiem we wszystkich rzeczywistych odbiorców świadczonych przez Spółkę usług, z którymi zawarto umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków o treści zakwestionowanej w toku niniejszego postępowania, jak również w jej potencjalnych odbiorców, będących konsumentami w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Wskazuje to na naruszenie w przedmiotowej sprawie interesu publicznego, przez który należy rozumieć prawo wszystkich odbiorców przedsiębiorstwa (konsumentów) do otrzymania w treści umów pełnej, wyczerpującej i zgodnej z prawem informacji na temat wszystkich warunków umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków.

W tym stanie rzeczy należy przyjąć, że zachowania Strzeleckich Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Strzelcach Opolskich będące przedmiotem omawianych zarzutów godzą w zbiorowe interesy konsumentów, a więc druga z przesłanek niezbędnych do stwierdzenia naruszenia przez w/w przedsiębiorcę art. 23a ust. 1 ustawy antymonopolowej została spełniona. W przedmiotowej sprawie zaistniały zatem łącznie obydwie przesłanki konieczne do uznania zachowań przedsiębiorcy za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów – bezprawność działania i naruszenie zbiorowych interesów konsumentów.

Jednocześnie podnieść należy, iż w okolicznościach niniejszej sprawy brak jest podstaw do stwierdzenia, iż SWiK zaniechało stosowania zarzucanych mu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przedsiębiorca wprowadził wprawdzie w dniu 20.06.2006r. do obrotu konsumenckiego nowe wzorce umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków uwzględniające postawione w niniejszym postępowaniu zarzuty, jednakże nie wykazał, że umowy sporządzone w oparciu o te wzorce dostarczone zostały wszystkim konsumentom

korzystającym z usług Spółki. Zdaniem Organu Antymonopolowego fakt, że w obrocie konsumenckim nadal funkcjonują umowy o treści zakwestionowanej w toku przeprowadzonego postępowania świadczy o tym, że stwierdzone praktyki nadal są kontynuowane, mimo że umowy zawierane na bieżąco zostały w analizowanym zakresie zmodyfikowane w sposób zapewniający ich zgodność z art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Stąd należało orzec jak w punkcie I.1., I.2.a. i I.2.b. sentencji niniejszej decyzji.

II. Zgodnie z art. 23c ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Organ Antymonopolowy może określić w decyzji środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu zapewnienia wykonania zawartego w niej nakazu. Jako środki usunięcia skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu zapewnienia wykonania nakazu określonego w pkt I sentencji niniejszej decyzji, określono w przedmiotowej sprawie zamieszczenie w treści wszystkich zawartych z konsumentami przed dniem 20.06.2006r. *umów o zaopatrzenie w wodę oraz umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*:

- postanowień regulujących termin płatności za pobrane usługi w sposób zgodny z § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 127, poz. 886),
- postanowień informujących o długości okresów obrachunkowych, w jakich dokonywane są rozliczenia za pobrane usługi,
- postanowień informujących o obowiązkach przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego w zakresie terminów udzielania informacji i odpowiedzi na pisemne i telefoniczne żądania, skargi i zażalenia konsumentów oraz terminów i trybu wnoszenia i rozpatrywania zgłaszanych przez konsumentów reklamacji dotyczących ilości i jakości świadczonych usług oraz wysokości opłat za usługi,

Powyższe zmiany powinny zostać wprowadzone do treści umów zawartych przed dniem 20.06.2006r. w terminie 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji. Celem określenia na podstawie art. 23c ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, środków usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów jest doprowadzenie do stanu, w którym z wszystkimi konsumentami zawarte zostaną umowy, których treść w sposób wyczerpujący informować będzie o wszystkich elementach umowy wynikających z art. 6 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę związanych z terminami wzajemnych rozliczeń oraz prawami i obowiązkami stron umowy, a także zawierać będzie zgodne z obowiązującymi przepisami prawa unormowanie terminu płatności za świadczone usługi.

Wobec powyższego orzeka się jak w pkt II sentencji niniejszej decyzji.

III. Stosownie do treści art. 72 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku Organ Antymonopolowy stwierdził naruszenie przepisów w/w ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 75 ustawy antymonopolowej, Organ Antymonopolowy rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

Postępowanie przeciwko Strzeleckim Wodociągom i Kanalizacji Sp. z o.o. w Strzelcach Opolskich w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu. Na podstawie ustaleń dokonanych w trakcie postępowania Organ Antymonopolowy w punkcie I sentencji niniejszej decyzji uznał zasadność wszystkich

postawionych przedsiębiorcy zarzutów i stwierdził naruszenie art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania dla Organu Antymonopolowego są wydatki w wysokości 61 PLN związane z korespondencją ze skarżonym przedsiębiorcą. W związku z tym postanowiono obciążyć SWiK kosztami przeprowadzonego postępowania w kwocie 61 PLN (słownie złotych: sześćdziesiąt jeden).

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie III sentencji decyzji.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000 w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Na postanowienie o kosztach zawarte w punkcie III niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ust. 6 ustawy antymonopolowej w związku z art. 479²⁸ § 1 pkt 2 Kodeksu postępowania cywilnego przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 kodeksu postępowania cywilnego – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

DYREKTOR DELEGATURY
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW W KATOWICACH

Alicja Kral